

Judecătoria Fălești
Judecător: I. Ghizdari
Curtea de Apel Bălți
Judecători: I. Grosu, A. Corcenco și A. Revenco

ÎNCHEIERE

8 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele completului
judecători

Ala Cobăneanu

Ion Druță și Iuliana Oprea

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Gaisan Ala, Gaisan Victor, Gaisan Lilia și Gaisan Iurie,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Sinogaci Nina împotriva Alei Gaisan, Gaisan Victor, Gaisan Lilian, Gaisan Iurie, cu privire la evacuarea din spațiul locativ și repararea prejudiciului moral,

acțiunea reconvențională înaintată de Gaisan Ala, Gaisan Victor, Gaisan Lilian, Gaisan Iurie împotriva Ninei Sinogaci, cu privire la recunoașterea dreptului de retenție,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 30 martie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Angela Procopciuc în interesele Alei Gaisan, Gaisan Victor, Gaisan Lilia și Gaisan Iurie, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Fălești din 2 decembrie 2016,

a c o n s t a t a t:

La 13 noiembrie 2015, Sinogaci Nina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alei Gaisan, Gaisan Victor, Gaisan Lilian, Gaisan Iurie, cu privire la evacuarea din spațiul locativ și repararea prejudiciului moral.

În motivarea pretențiilor a indicat că este proprietara imobilului situat pe str. Sîrchina, nr. 57 din s. Răuțel, r-nul Fălești. Bunul imobil i-a fost donat, prin contractul înregistrat notarial, de către ruda sa Odajiu Ecaterina, fiind instituit dreptul de abilație viageră asupra imobilului respectiv.

Este proprietara gospodăriei date de mai bine de un an, însă se află în imposibilitate de a se folosi în totalitate de proprietatea sa, deoarece de ea se folosesc ilegal pârâții, care nu-i permit să se folosească de imobil, nici ei și nici lui Odajiu Ecaterina, persoana care are drept de abilație în imobilul din litigiu.

Reclamanta a specificat că nu are posibilitate să îngrijească în măsura cuvenită de persoana de vîrstă înaintată, fiind la distanță, iar pârâții o maltratează, o insultă și o

agresează fizic pe fosta proprietară a imobilului în litigiu.

Prin ordonanța, din 28 octombrie 2015, au fost aplicate măsuri de protecție a victimei Odajiu Ecaterina, față de agresorii Gaisan Victor și Gaisan Ala.

Sinogaci Nina a mai specificat că pârâții ilegal se află în casa de locuit și se folosesc de bun, fără a avea un drept în acest sens, creând reclamantei piedici în folosirea bunului, proprietate privată.

Din motiv că, la rugămintea sa de a părăsi imobilul, pârâții au refuzat, la 6 octombrie 2015, reclamanta le-a adresat un preaviz și le-a oferit termen pentru a părăsi imobilul până la 30 octombrie 2015, la care pârâții nu au reacționat în nici un fel.

Reclamanta a precizat că este agresată psihologic de către pârâtul Gaisan Victor, iar mai mult de un an nu poate locui în imobil și de a acorda îngrijirea cuvenită Ecaterinei Odajiu.

Solicită Sinogaci Nina evacuarea pârâților Gaisan Victor, Gaisan Ala, Gaisan Lilian și Gaisan Iurie din casa de locuit, proprietatea sa, situată în s. Răuțel r-nul Fălești, str. Sîrchina nr. 57, fără acordarea altui spațiu locativ, încasarea din contul pârâților Gaisan Victor și Gaisan Ala, în beneficiul ei a prejudiciului moral în sumă de 12000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 24 decembrie 2015, avocatul Angela Procopciuc în interesele Alei Gaisan, Gaisan Victor, Gaisan Lilia, Gaisan Iurie, a înaintat o acțiune reconvențională împotriva Ninei Sinogaci, cu privire la recunoașterea dreptului de retenție.

În motivarea pretențiilor din acțiunea reconvențională a indicat că cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă, iar pretențiile Ninei Sinogaci se limitează în dreptul de retenție al chiriașilor pârâți.

Susțin reclamantii că Odajiu Ecaterina este mama pârâtului Gaisan Victor, iar tata este Gaisan Serghei. Părinții pârâtului Victor Gaisan nu au încheiat căsătoria, însă din anul 1966 au dus o gospodărie comună și o viață în concubinaj.

Conform extraselor din registrul gospodăriei deținui în primăria s. Răuțel, r-nul Fălești, inițial casa de locuit în care locuia familia Odajiu-Gaisan avea numărul contului personal 777.

Construcția casei individuale de locuit era capitală, din lampaci de lut, fără anexe, formată doar din 4 odăi, fără comodități, fiind situată pe teren aferent cu suprafața de 0,11 ha. Reieșind din registrul gospodăriilor pentru anii 1991-2009, concubinul reclamantei Gaisan Serghei a fost înscris în contul personal de gospodărie nr. nr. 748, 764, 777 până la 15 octombrie 2009, când a decedat. În perioada de trai comun, tatăl reclamantului Gaisan Victor a executat lucrări de construcție a casei individuale de locuit, anexe locative, anexe auxiliare, fântână, gard capital, accesorii, în comun cu feciorul Gaisan Victor și soția sa Gaisan Ala, care activau în câmpul muncii și aduceau venituri suficiente de sine stătător.

Reclamantii au mai precizat că la 27 martie 1995, Gaisan Victor a încheiat căsătoria cu Gaisan Ala, continuând să locuiască în familia părinților săi și să contribuie mult la îmbunătățirea valorii imobilului locativ, a stării lui tehnice.

În perioada anilor 1995-2009 s-au petrecut reconstrucții la pereții exteriori ai casei, care au fost înveliți cu materiale termice, a fost efectuată renovarea interioară, iar

aceste lucrări au fost efectuate din bugetul lui Gaisan Serghei, Odajiu Ecaterina, Gaisan Victor și Gaisan Ala și ulterior, Gaisan Iurie.

Gaisan Ala, Gaisan Victor, Gaisan Lilia și Gaisan Iurie menționează că din contul lui Gaisan Victor și Gaisan Ala au fost proiectate sistemele de gaz, apă și canalizare, a fost modificat sistemul electric, iar pentru aceste lucrări pârâții au cheltuit resurse financiare semnificative din bugetul lor personal, însă, dreptul de proprietate asupra imobilului în cauză nu a fost înregistrat niciodată la organul cadastral, nici chiar după decesul proprietarului casei.

Odajiu Ecaterina a ieșit la pensie din anul 1994 și dispunea de o pensie insuficientă pentru a îmbunătăți valoarea bunurilor imobile.

Din probele și înscrisurile anexate la acțiunea reconvențională, rezultă dreptul pârâților la o parte din bunul imobil litigios, care, la momentul înstrăinării de către Odajiu Ecaterina lui Sinogaci Nina, erau finisate și au fost executate toate lucrările de reconstruire și reparație, fapt pentru care familia lui Gaisan Victor nu poate fi evacuată dintr-un bun imobil al cărui drept de proprietate este înregistrat pe numele lui Sinogaci Nina.

Reclamanții consideră că sunt în drept să rețină bunul litigios în posesia și folosința lor, să nu fie evacuați din locuință și gospodărie, pînă cînd proprietarul nu-i despăgubește pentru cheltuielile efectuate la îmbunătățirea bunurilor imobile litigioase: casa de locuit cu numărul cadastral XXXXX și suprafața de 93,7 m², construcție accesorie (garaj) cu numărul cadastral XXXXX și suprafața de 18,9 m², construcție accesorie (sărai, bucătărie de vîră) cu numărul cadastral XXXXX și suprafața de 32,3 m², construcție accesorie (magazie) cu numărul cadastral XXXXX și suprafața de 28,9 m², terenul eferent cu numărul cadastral XXXXX și suprafața de 0,1121 ha.

Conform actelor eliberate de primăria s. Răuțel, casa individuală de locuit a fost construită prin anii 1986, iar celelalte anexe în perioada cînd pârâții au fost înscriși în registrul gospodăriilor satului Rauțel în perioada anilor 1991-2011-2014.

La 17 octombrie 2016 avocatul Angela Procopciuc în interesele Alei Gaisan, Gaisan Victor, Gaisan Lilia, Gaisan Iurie, depus o cerere de concretizare a acțiunii reconvenționale.

Solicită reclamanții recunoașterea dreptului de retenție a lui Gaisan Victor, Gaisan Ala, Gaisan Lilian și Gaisan Iurie asupra casei de locuit cu numărul cadastral XXXXX, situată pe str. Sîrchina, nr. 57 din s. Răuțel, r-nul Fălești, atît timp cît Sinogaci Nina nu-i despăgubește pentru cheltuielile necesare și utile în mărime de 371044 lei, pe care le-au suportat pârâții Gaisan Victor, Gaisan Ala, Gaisan Lilian și Gaisan Iurie pentru reparația imobilului locativ.

Prin hotărîrea Judecătorei Fălești din 2 decembrie 2016, cererea de chemare în judecată înaintată de Sinogaci Nina împotriva Alei Gaisan, Gaisan Victor, Gaisan Lilian, Gaisan Iurie, cu privire la evacuarea din spațiul locativ și repararea prejudiciului moral, a fost admisă parțial.

S-a dispus evacuarea lui Gaisan Victor, Gaisan Ala, Gaisan Lilian, Gaisan Iurie din casa de locuit cu numărul cadastral XXXXX situată pe str. Sîrchina, nr. 57 din s. Răuțel r-nul Fălești, care aparține cu drept de proprietate lui Sinogaci Nina, fără

acordarea altui spațiu locativ. În rest, acțiunea civilă, în partea ce ține de repararea prejudiciului moral, se respinge ca neîntemeiată.

Acțiunea reconvențională înaintată de Gaisan Ala, Gaisan Victor, Gaisan Lilian, Gaisan Iurie împotriva Ninei Sinogaci, cu privire la recunoașterea dreptului de retenție, a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a dispus încasarea în mod solidar din contul lui Gaisan Victor și Gaisan Ala, în beneficiul lui Sinogaci Nina, cheltuieli de judecată în sumă de 100 lei (f.d. 206, 221-226, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a concluzionat că cerințele invocate în cererea de chemare în judecată se încadrează parțial în prevederile legii, iar pretențiile indicate în acțiunea reconvențională nu se încadrează în prevederile legii.

Manifestînd dezacord față de hotărîrea primei instanțe, la 9 decembrie 2016, avocatul Angela Procopciuc în interesele Alei Gaisan, Gaisan Victor, Gaisan Lilia și Gaisan Iurie, a contestat-o cu apel, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral, iar cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

În motivarea apelului a indicat că prima instanță la adoptarea hotărîrii nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, concluziile expuse în hotărîre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, fiind încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 martie 2017, a fost respins apelul declarat de avocatul Angela Procopciuc în interesele Alei Gaisan, Gaisan Victor, Gaisan Lilia și Gaisan Iurie, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Fălești din 2 decembrie 2016 (f.d. 38, 39-43, vol. II).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre întemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 19 iunie 2017, Gaisan Ala, Gaisan Victor, Gaisan Lilia și Gaisan Iurie, a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că atît instanța de apel, cît și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs constată că la dosar este anexată scrisoarea Curții de Apel Bălți din 18 aprilie 2017, prin care a fost expediată copia decizie instanței de apel în adresa părților (f.d. 44, vol. II), fiind recepționată de către recurenți la 21 aprilie 2017 (f.d. 46, vol. II).

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin urmare, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 10 august 2017, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului, iar la 29 august 2017, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care intimata Sinogaci Nina a solicitat respingerea recursului.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare invocate în cererea de recurs, Colegiul atestă că recurentul indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele au apreciat înscrisurile probatoare și au constatat circumstanțele cauzei.

Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

În speță, Colegiul menționează că, recursul în cauză conține obiecțiile de fapt și de drept, care deja au fost obiect de studiere și verificare de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de articolului 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admitere a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, așa cum formal invocă recurentul și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, Colegiul constată că argumentele invocate de recurent nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC RM cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, pe când în recursul declarat de Gaisan Ala, Gaisan Victor, Gaisan Lilia și Gaisan Iurie asemenea aspecte nu se regăsesc.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Gaisan Ala, Gaisan Victor, Gaisan Lilia și Gaisan Iurie ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Gaisan Ala, Gaisan Victor, Gaisan Lilia și Gaisan Iurie se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Ala Cobăneanu

judecători

Ion Druță

Iuliana Oprea